

DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) tilbyder langsigtet finansiering af projekter, garantier og rådgivning med henblik på at fremme EU's mål. Den støtter projekter både i og uden for EU. Dens aktionærer er EU's medlemsstater. EIB er hovedaktionæren i Den Europæiske Investeringsfond (EIF), og de to organisationer udgør sammen EIB-Gruppen. Inden for Kommissionens investeringsplan for Europa er EIB-Gruppen en del af en bredere strategi, som har til formål at overvinde det store investeringsunderskud ved at frigøre investorerne for noget af den risiko, som er en del af projekterne.

RETSGRUNDLAG

- Artikel 308 og 309 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Desuden indeholder artikel 15, 126, 175, 209, 271, 287, 289 og 343 i TEUF bestemmelser vedrørende EIB.
- Protokol (nr. 5) om vedtægterne for Den Europæiske Investeringsbank og protokol (nr. 28) om økonomisk, social og territorial samhørighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

MÅL

I henhold til artikel 309 i TEUF har EIB til opgave i Unionens interesse at bidrage til en afbalanceret og gnidningsløs udvikling af det indre marked. EIB letter inden for alle erhvervssektorer finansieringen af projekter, der:

- har udvikling af mindre udviklede områder for øje
- tager sigte på modernisering eller omstilling af virksomheder eller udvikling af nye aktiviteter, der ikke fuldt ud kan finansieres med de midler, som de enkelte medlemsstater har til rådighed
- er af fælles interesse for flere medlemsstater.

EIB bidrager også til at fremme økonomisk, social og territorial samhørighed i Unionen (artikel 175 i TEUF og protokol nr. 28). Desuden støtter den iværksættelsen af foranstaltninger uden for EU, der støtter EU's politik for udviklingssamarbejde (artikel 209 i TEUF).

EIB's aktiviteter fokuserer på seks prioriterede områder: klima og miljø, udvikling, innovation og færdigheder, små virksomheder, infrastruktur og samhørighed.

RESSOURCER OG INSTRUMENTER

A. Ressourcer

EIB anvender hovedsagelig egne midler og midler fra de internationale kapitalmarkeder (artikel 309 i TEUF) til opfyldelse af sine mål.

1. Egne midler

Egne midler stilles til rådighed af medlemmerne af EIB, dvs. medlemsstaterne (artikel 308 i TEUF). Hver medlemsstats bidrag til kapitalen er fastsat i artikel 4 i EIB's vedtægter og beregnes efter medlemsstaternes økonomiske vægt. Efter Det Forenede Kongeriges udtræden af EU har EIB's styrelsesråd besluttet, at de resterende medlemsstater skal øge deres tegnede kapital forholds-mæssigt for at opretholde det samme samlede beløb for den tegnede kapital (243,3 mia. EUR). Fra marts 2020 steg EIB's tegnede kapital med yderligere 5.5 mia. EUR efter to medlemsstaters beslutning om at øge deres andel af tegnet kapital (Polen og Rumænien). EIB's samlede indskudte kapital beløber sig nu til 248,8 mia. EUR.

2. Kapitalmarkeder

EIB rejser hovedparten af sine udlånsressourcer på de internationale kapitalmarkeder, fortrinsvis igennem udstedelse af obligationer. Den er en af de største supranationale långivere i verden. For at kunne opnå omkostningseffektiv finansiering er det vigtigt at have en fortrinlig kreditvurdering. De største kreditvurderingsbureauer giver i øjeblikket EIB den højest mulige vurdering, hvilket afspejler kvaliteten af dens låneportefølje. EIB finansierer generelt en tredjedel af hvert projekt, men støtten kan komme op på 50 %.

B. Instrumenter

EIB benytter sig af en lang række forskellige instrumenter, dog hovedsagelig lån og garantier. Der er imidlertid også udviklet en række andre mere innovative instrumenter med en højere risikoprofil. Der vil blive udviklet endnu flere instrumenter i samarbejde med andre EU-institutioner. Finansiering fra EIB kan også kombineres med finansiering fra andre EU-kilder (bl.a. EU-budgettet), en proces der er kendt under betegnelsen »blending« (blanding). Ud over at finansiere projekter fungerer EIB også som rådgiver.

Lån ydes hovedsagelig i form af direkte eller formidlede lån. Direkte projektlån er underlagt visse betingelser som f.eks. betingelsen om, at de samlede investeringsomkostninger skal udgøre over 25 mio. EUR, eller om, at lånet kun kan dække op til 50 % af projektomkostningerne. Formidlede lån består af lån til lokale banker eller andre finansielle formidlere, som igen støtter den endelige modtager. Størstedelen af udlånsaktiviteten finder sted i EU.

Ud over EIB's mere traditionelle udlånsaktiviteter anvender den også blandingsfaciliteter til at blande sine lån med tilskud fra offentlige organer eller filantropiske organisationer.

STYRING OG STRUKTUR

A. Styring

EIB har status som juridisk person, jf. artikel 308 i TEUF. Banken administreres og ledes af et styrelsesråd, en bestyrelse og en direktion (artikel 6 i vedtægterne). Bankens arbejde kontrolleres af et revisionsudvalg (artikel 12 i vedtægterne).

1. Styrelsesrådet

a. Sammensætning

Styrelsesrådet består af ministre udpeget af medlemsstaterne (artikel 7, stk. 1, i vedtægterne).

b. Opgaver

Styrelsesrådet fastsætter de almindelige retningslinjer for bankens kreditpolitik og påser, at disse retningslinjer følges (artikel 7, stk. 2, i vedtægterne). I henhold til artikel 7, stk. 3, i vedtægterne skal Styrelsesrådet:

- træffe beslutning om forhøjelse af den tegnede kapital
- fastlægge de principper, der skal gælde for finansieringstransaktioner, der udføres som led i bankens opgaver
- udøve de fastsatte beføjelser vedrørende udnævnelse og afskedigelse af bestyrelsens og direktionens medlemmer
- træffe afgørelser vedrørende finansiering af investeringer, der helt eller delvist gennemføres uden for EU
- godkende bestyrelsens årsberetning, den årlige balance, resultatopgørelsen og bankens forretningsorden.

Styrelsesrådet udpeger de seks medlemmer af revisionsudvalget (artikel 12, stk. 1, i vedtægterne) såvel som medlemmerne af bestyrelsen (artikel 9, stk. 2, i vedtægterne) og direktionen (artikel 11, stk. 1, i vedtægterne).

2. Bestyrelsen

a. Sammensætning

Bestyrelsen består af 28 medlemmer og 18 suppleanter. Medlemmerne udnævnes af Styrelsesrådet for et tidsrum af fem år. Hver medlemsstat udpeger et medlem, ligesom Kommissionen udpeger et medlem (artikel 9, stk. 2, i vedtægterne).

b. Opgaver (artikel 9 i vedtægterne):

Bestyrelsen træffer beslutning om:

- ydelse af finansiering, især i form af kreditter og garantier
- optagelse af lån
- fastsættelse af rentesatserne for udlån samt provision og andre gebyrer.

Den sørger for, at banken administreres på forsvarlig vis og ledes i overensstemmelse såvel med traktatens bestemmelser og vedtægterne som med de af Styrelsesrådet fastsatte almindelige retningslinjer.

3. Direktionen

a. Sammensætning

Direktionen består af en formand og otte næstformænd, der på forslag af bestyrelsen udnævnes af Styrelsesrådet for et tidsrum af seks år. Deres mandat kan fornyes (artikel 11, stk. 1, i vedtægterne).

b. Opgaver

Under formandens ledelse og bestyrelsens kontrol varetager direktionen bankens løbende forretninger. Den forbereder bestyrelsens beslutninger og drager omsorg for udførelsen af disse beslutninger (artikel 11, stk. 3, i vedtægterne).

4. Revisionsudvalget (artikel 12 i vedtægterne)

a. Sammensætning

Revisionsudvalget består af seks medlemmer, der udpeges af Styrelsesrådet (artikel 12, stk. 1, i vedtægterne).

b. Opgaver

Revisionsudvalget undersøger hvert år, om bankens forretninger er udført i overensstemmelse med gældende regler, og om dens bøger har været rigtigt ført. Til det formål efterprøver det, om bankens forretninger er udført under overholdelse af de formaliteter og procedurer, der er fastsat i dens vedtægter og forretningsorden (artikel 12, stk. 2, i vedtægterne). Det bekræfter, at regnskaberne samt enhver oplysning om økonomiske forhold i årsregnskaberne, som bestyrelsen udarbejder, giver et korrekt og retvisende billede af bankens økonomiske situation (artikel 12, stk. 3, i vedtægterne).

B. Struktur

EIB-Gruppen blev etableret i 2000 og består af EIB og Den Europæiske Investeringsfond (EIF). Den Europæiske Investeringsfond (EIF) blev oprettet i 1994 som et offentligt-privat partnerskab (OPP) med tre hovedaktionærgrupper: EIB (hovedaktionær med 62,2 %), Kommissionen (30 %) og en række offentlige og private finansielle institutioner (7,8 %). EIF stiller forskellige former for risikokapitalinstrumenter til rådighed, f.eks. venturekapital. EIF yder navnlig lån til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og gør brug af en lang række innovative instrumenter for at forbedre SMV'ers adgang til finansiering.

EN INVESTERINGSPLAN FOR EUROPA

Siden starten på den globale økonomiske og finansielle krise har EU lidt under lave investeringer. Kommissionens meddelelse med titlen "En investeringsplan for Europa" ([COM\(2014\)0903](#)) indeholder retningslinjer for, hvordan man kan få gang i investeringerne i EU, skabe arbejdspladser og fremme langsigtet vækst og konkurrenceevne. Lovgivningsrammen for det nye initiativ blev præsenteret i forslaget

til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den europæiske fond for strategiske investeringer (EFSI) ([COM\(2015\)0010](#)). Forordningen blev vedtaget 25. juni 2015. Det er meningen, at EFSI skal generere private investeringer via mobilisering af offentlige midler og skabe et investeringsvenligt klima. En indledende EU-garanti på 16 mia. EUR til EIB sammen med 5 mia. EUR i forpligtelser fra EIB selv blev brugt til at mobilisere private midler, og inden midten af 2018 havde EFSI overgået sit mål om at generere 315 mia. EUR i yderligere midler til investering i EU. Det var ikke meningen, at planen skulle erstatte eksisterende EU- og EIB-programmer, men derimod supplere dem.

EFSI-forordningen etablerede også Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning (EIAH), hvis mål det er at yde rådgivning og teknisk bistand til identificering, forberedelse og udvikling af investeringsprojekter. EIAH er et partnerskab mellem EIB og Kommissionen, og begge institutioner bidrager økonomisk. Det er oprettet inden for EIB, som er ansvarlig for dets forvaltning.

I december 2017 blev den såkaldte »EFSI 2.0«-forordning vedtaget, og den trådte i kraft den 1. januar 2018. Denne forordning forlænger varigheden af EFSI (indtil slutningen af 2020) og indfører yderligere forbedringer af fonden og EIAH. Et af de vigtigste elementer er at forhøje EU-garantien til 26 mia. EUR og EIB's forpligtelse til 7,5 mia. EUR med henblik på at mobilisere 500 mia. EUR til yderligere finansiering af investering.

EU'S »KLIMABANK«

I juni 2019 opfordrede Det Europæiske Råd EIB til at »intensivere sine aktiviteter til støtte for klimaindsatsen«. EIB reagerede i november 2019 med en ny klimastrategi og energiudlånspolitik.

EIB har forpligtet sig til at bringe alle sine finansieringsaktiviteter i overensstemmelse med målene i Parisaftalen. EIB vil især øge andelen af investeringer under »klimaindsats og miljømæssig bæredygtighed« til 50 % inden 2025. EIB vil standse finansieringen af projekter vedrørende fossile brændstoffer fra udgangen af 2021.

EIB's nye energiudlånspolitik, som vil styre dens aktiviteter i energisektoren, bygger på fem principper:

- prioritering af energieffektivitet med henblik på at støtte EU's nye mål i henhold til EU's direktiv om energieffektivitet
- muliggøre dekarbonisering af energi gennem øget støtte til teknologi med lav eller ingen CO₂-udledning med henblik på at opnå en andel af vedvarende energi på 32 % i hele EU inden 2030
- forøgelse af finansieringen til decentraliseret energiproduktion, innovativ energilagring og e-mobilitet
- sikring af investeringer i nettet, der er af afgørende betydning for nye intermitterende energikilder som vind- og solenergi, og styrkelse af grænseoverskridende sammenkoblinger og
- forbedring af virkningen af investeringer til støtte for energiomstillingen uden for EU.

INDSATS I FORBINDELSE MED COVID-19-KRISEN

Som en del af EU's indsats i forbindelse med de økonomiske konsekvenser af covid-19-krisen oprettede EIB i 2020 en garantifond på 25 mia. EUR for at gøre det muligt for EIB-Gruppen at øge sin støtte til virksomheder i alle EU's medlemsstater ved at mobilisere et yderligere beløb på op til 200 mia. EUR.

Dette kommer oven i en øjeblikkelig støttepakke på op til 40 mia. EUR, som består af:

- særlige garantiordninger til banker baseret på eksisterende programmer til øjeblikkelig gennemførelse, der mobiliserer op til 20 mia. euro i finansiering
- særlige likviditetslinjer til banker for at sikre yderligere driftskapital til SMV'er og midcapselskaber på 10 mia. euro og
- særlige programmer for opkøb af værdipapirer med sikkerhedsstillelse i aktiver (ASB), der giver bankerne mulighed for at overføre risiko på porteføljer for lån til SMV'er, og som mobiliserer yderligere 10 mia. euro i støtte.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

I henhold til artikel 308 i TEUF skal Parlamentet høres, når EIB's vedtægter skal ændres.

Hvert år gennemgår et af Europa-Parlamentets udvalg EIB's aktiviteter og forelægger en betænkning for plenarforsamlingen, hvortil EIB's formand er indbudt.

I henhold til den gældende forordning godkender Parlamentet udnævnelsen af EFSI's administrerende direktør og stedfortrædende administrerende direktør. De årlige bevillinger fra EU-budgettet i forbindelse med garantifonden godkendes af Parlamentet og Rådet, som en del af den årlige budgetprocedure. EIB og Kommissionen har en række indberetningspligter over for Parlamentet, såsom årlige rapporter, ad hoc-høringer og anmodninger om informationer.

Parlamentet var, som medlovgiver, involveret i forhandlingerne om EFSI 2.0-forslaget.

Dražen Rakić
04/2020

